

BIBLIOTEKA

8JA-1

A 85

ALI ASLLANI

Shqipëria Kryezonjë

VJERSHA

891: P83 - 1

ALI ASLLANI

30933

5

A - 85

11403

SHQIPËRIA KRYEZONJË

Ujersha

N. SH. BŒTIMEVE «NAIM FRASHËRI»

TIRANË, 1962

ITALIA 11A

STORIA DELLA LETTERATURA ITALIANA

di Francesco

EDIZIONE QUARTA, 1914
MILANO, 1914

I.

HAKËRRIM

Hani, pini dhe rrëmbeni!

Që nga Korça gjer te Shkodra mbretëron një errësi,
nëpër fusha, nëpër kodra, vërshtëllin një egërsiri!
Pra, o burra, hani, pini, hani, pini or' e ças,
për çakallin, nat' e errët, është një ras' e deli ras'!

Hani, pini dhe rrëmbeni, mbushni xhepe, mbushni arka,
të pabrek', ju gjeti dreka, milioner', ju gjeti darka!
Hani, pini e rrëmbeni, mbushni arka, mbushni xhepe,
gjersa populli bujar t'ju përgjigjet: peqe, lepe!

Ai rron për zotrin tuaj, pun' e tia, djers' e ballit,
është kafshit për gojën tuaj. Rroftë goja e çakallit!
Shyqyr zotit, s'ka më mirë, lumturi dhe bukuri,
dhe kur vjen e ju qan hallin, varni buz' edhe turi!

Hani, pini dhe rrëmbeni, është koha e çakenjvet;
hani, pini e rrëmbeni, është bot' e maskarenjvet!
Hani, pini, vidhni, mblidhni gjith' aksione, monopole,
ekselenca dhe shkëlqesa, tutti quanti come vuole!

Nënëshkrim' i zotris suaj nëpër banka vlen milion,
ju shkëlqen në kraharuar dekorata «Grand Cordon»!
Dhe kërkoni me ballhapur (!) komb i varfër t'ju thërres'
gjith' me emrin tingëllonjës: Ekselenca e shkëlqes'!
dhe të quheni përhera luftëtar' e patriot',
në ka zot dhe do duroj', posht ky zot, ky palo zot!

Grand Cordon i zotris sate, që në gji të kan' vendosur,
është' pështyma e gjakosur e atdheut veremosur;
dhe kolltuku ku ke hipur, duke hequr nderin zvarr',
është' trikëmbshi që përdita varet kombi në litar!
Dhe zotrote kurulldise, diç u bëre e pandeh,
kundra burrit të vërtetë zë e vjell e zë e leh!

E na tunde, na lëkunde, nëpër salla shkon e shkunde,
mbasi dora e armikut ty me shok' të heq për hunde.
Rroftë miku yt i huaj, që për dita los e qesh,
të gradoi katër shkallë, pse i the dy fjal' në vesh!

Koha dridhet e përdridhet, do vij' dita që do zgjidhet,
dhë nga trasta pem' e kalbur doemos që jasht' do hidhet!
Kohá dridhet e përdridhet, prej gradimit katër shkallë
nuk do mbetet gjë në dorë, veçse vul' e zez' në ballë!

Mirpo ju që s'keni patur as nevoj' as gjë të keqe,
më përpara nga të gjithë, ju i that' armikut: «Peqe!»
Që të zinit një kolltuk, aq u ulët u përkulët,
sa në pragun e armikut vajtët si kopil u ngulët!
As ju hahet, as ju pihet, vetëm titulli ju kihet...
Teksa fshat' i varfër digjet... kryekurva nis e krihet!

Sidomos ju dredharakë, ju me zemra aq të nxira,
ju dinakë, ju shushunja ju gjahtar' në errësira!
Ç'na pa syri, ç'na pa syri!... Hunda juaj ku nuk hyri:
te i miri, te i ligu, te spiuni më i ndyri!

Dallavera nëpër zyra, dallavera në pazar,
dallavera me të huaj, dallavera me shqiptar'!
Vetëm vetëm dallavera, dhe në dëm të këtij vëndi
që ju rriti, që ju ngriti, që ju ngopi, që ju dëndi!

Në se kombi vete mbarë, nesër ju veproni ndryshe,
dylli bënet si ta duash, kukuvajk' dhe dallandyshe...
kukuvajka gjith' me lajka, nesër silleni bujar,
nënë-dorë e. nënë maska, shkoni, jepni një kapar!

Dhe kujtoni tash e tutje me të tilla dallavera
kukuvajka do përtypi zog e zoga si përpara....
Ja, ja, grushti do të bjeri përmbi krye të zuzarve,
koha është e maskarenjve, po atdheu i shqiptarve!

Edhe ju të robëruar, rob në dor të metelikut,
fshini sofrat e kujtdoj', puthni këmbën e armikut!
Dhe u bëtë pasanikë, me pallate, me vetura,
kurse burrat më fisnikë japin shpirtin në tortura!

Vëndi qënka sofr' e qorrit, vlen për goj' e për lëfytë,
bëni sikur veni vetull', shoku shokut kreni sytë....
Dhe për një kërkoni pesë, po më mir' njëzet e pesë.
Le të rrojë bataçiu dhe i miri le të vdesë!

Po një dit' që nis e vrëret do mbaroj me burbullimë,
ky i sotmi, zër' i errët, nesër bënet vetëtimë
dhe i bije si rrufeja pasunis' dhe kësilloj,
nuk ju mbetet gjë në dorë, vetëm një kafshit' për goj'!

A e dini që fitimi brënda katër vjet mizor'
nuk është' yti, nuk është' imi, është' i kombit arbëror,
është' i syrit në lot mekur, është' i vëndit djegur, pjekur.
Ju do thoni si të doni..... po e drejta dërrmon hekur!

1942

NJË MILION U NDEZË

Ja se si ka ngjarë:

Dejet ishin tharë,

Gjaku pati ngrirë,

Hasmët e atdheut ishin bër' vezir'...

Pösht e lart në fëngje 1)

Bombat e armikut grumbulluar — dëngje!

Shkrepi, një shkëndi,

Një shkëndi çudi!

Kur i vije rë,

Dukej bukurë,

Rreth e rrotull stanve

Stanet paskan qën trujt e titanve!

E andej ja nisi

Kënga e një fisi,

Këng' e jataganve!

Befas, në një fshat,

Tashmë plot lëvdat,

Mu në fshatin Pezë,

Një pullumb e ndezi një milion u ndezë!

Një milion u ndezë

Dhe e bën' të bardhë mortjen më të zezë;

Luft' e luft' për vdekje,

Luft' e luft' me vdekje,

Lufta pa mardha, (1)

Sa u rrukullisën burxhet e mëdha!

1) Lufta pa kushte.

Tani përmbi krye
Kemi më shumë yje,
Luga e lugatve vajti e u thye.
Kemi më shumë qieje,
Më shumë duf beteje,
dyfish puls në deje!

PERLAT REXHEPI

Pyeta Labërinë:

- E ku është' Perlati?
- Ish një suferinë
adhe shkoi e vajti.

Pyeta Shqipërinë:

- E ku është' Perlati?
- Kombi ulërinë
më shum' nga i ati,

Pyeta dialërinë:

- Ç'e bët' shokun, mikun?
- Jet' për Shqipërinë,
vdekje për armikun!

Tani ti dhe unë,
gjith e dim' Perlatin,
djepe kish Beunë,
varr ka Rozafatin.

Historia thotë,
kryetrim i ri,
një tufan me lotë
një flamur flori.

NËPËR GËRXHE, NËPËR GUR

Nëpër gërxhe, nëpër gur', ku rrufeja krisma thur,
Gjith' ushqim' i çlirimtarit për një dit' dy kokrra grur',
dhe atë ua jepte hua
një shqiponj' o një fajkua.
Një fajkua, një shqiponjë, gjysh stërgjysh' e këtij fisi
dhëmshurisht u jepte sisë nënë dega të një lisi.

Çdo gjë tjetër dhe po thuaj
edhe vet' baba qielli, ish i verbër, ish i huaj,
ish i huaj e ish i verbër,
bën si bënte një kuçedër:
e lëshonte shin' me vedër, e lëshonte shin' me shtëmbë,
me rrufera më të egra hapte varre nëpër këmbë.

Rreth e rrotull ziarr e hekur, po sorkadhet me sorkadhe
me një mij' e një të zeza, rrokin vdekjen më të bardhë,
tufa-tufa zoga, zogj
gjysm'e tyre van' u dogj'.

Më së fundi, ja ku foli dhe me zërin më të plot'
Nacional çlirimtari për një bot', një tjetër bot'.
Tash e tutje pik' e djersës vlen me shumë nga ar' i
djeshëm,
dhe në gjij të kësaj pike ka fuqira heroike.
përmbi banka, përmbi topa, përmbi bomba atomike.

SA UJ' DERRHI GJIR' I QIELLIT

E pra, duhet që të flasëm dhe me hovin më të plot':
sa uj' derdhi gjir' i qiellit, vendi derdhi gjak e lot,
derdhi gjakun më të situr,
që dhe buza më e çarë të gjej' gazin e grabitur!

Të gjej gazin e grabitur edhe buza më e çar',
si do rronte, do duronte, kur një popull hiqej zvar'?
Si u hoq e si u poq
buzëplasma bujqesë për një dume 1) kallamboq!

Buzëplasma breshë, buzëplasma bari
mbi kurriz një cull të vjetër dhe në goj' një vaj të ri,
duke pasur rreth kopera dhe bulmet' i tyre det,
buza juaj shijoi vetëm një çetur me dhall' të shkret'!

Po ajo e zeza llërë,
kur i thua eja pakëz, të jep shpatullën e gjërë
mez' mbi supe një qint okë, kok' e tyre rrafsh përdhë,
dhe të thotë «bereqaves» për dy leka që i dhe!

Ja dhe gjalmëzeza nënë!
Dikur ngjitej majë malit, dy pëllëmbë nënë hënë,
dhe i sillte një kothere
atij djalit të kërthinjtë... atë plagë lere-lere!

Do gjej' gazin e grabitur si të gjithë edhe ky,
edhe ky, që nëpër shkolla sntrydhi sytë që të dy,
dhe tashti me atë pëndë, me atë të shkretën pëndë,
ja thot' këngës lehtë e lehtë, ja thot' vajit rënd' e rëndë!

E pra, duhet që të flasëm sa më shpejt e sa më plot':
sa uj' derdhi gjir' i qiellit, populli ka derdhur lot,
derdhi gjakun më të situr
pra, dhe buza më e çarë do gjej' gazin e grabitur!

1945

1) Masë për drithin.

FSHATI DHE PERLATI

Gjysëm shekulli më parë, më tej bregut Allatojt,
kurse nise për në Ploçë, në të djathtë rrëz' përrojt,
ka pas' qen' një shpell' e madhe,
përmbi sup të saj Beuni rreth me pyje plot sorkadhe!

Shpella quhej Shpell' e Bletës, me një maj' si thik' e
prehur,
ledhe-ledhe hoje mjalti kish në gji të saja fshehur.
Ledhe-ledhe hoje mjalti, sepse bletët me kopera,
që prej kohve shum' të lashta, hynin, dilnin kurdohera!

Fshat, o fshati im i bukur, fshati Vajzë hane-hane,
fshat që s'paska një të dytë në këtë mavri jallane!

Që prej gropave Maraçthit gjer në Maj të Velesanit
tingëllonte këng' e ziles edhe këng'e jataganit!
Dhe një mij' e ca dybek' bam e bum në der' të stanit...
Në një dit' në Muço Mato miira dele pinin ujë,
ku dhe delja tet' vjeçare bënej zog' e bënej ftujë!

Këmbë kryqë nënë rrepe kuvëndonin ca Nishan'
dëgion Rrëza dhe Shullëri me sa than' e se si than'!
Valleve në lëm të Leçe, xhan o xhan, ne atë lëm,
u përgjigjej këng' e lashtë që nga vështi Rrotullëm!

Fshat, o fshat i gjyshit tim, fshati Vajzë hane-hane,
fshat që s'paske një të dytë në këtë mavri jallane!

Gjysëm shekulli më von' vajta pyeta ku është fshati,
ku është Çeçua, ku është Xhaj, ku është shpella, ku është
mjalti?

Po kur pyeta për të riun... e ku është sorkadh Perlati?
M'u përgjigj një bot' e gjith' dhe një varr nga Rozafati:

Sa do van', po këtu janë, do i kini përsëri
edhe fshatin edhe bletën, edhe mjaltin ngjyr' flori,
Rroftë besa shqipëtare, rroftë nëna Shqipëri!
Dhe mbi sup të Allatojtë, në atë të shkret' bregore,
ja, mu aq sa Shpell' e Bletës, një Shqiponj', një përmendore,
përmendorja e Perlatit, brez pas brezit do na flas'
për të vdekurin që s'vdes edhe qindra vjete pas!

OKUPATORËVE

Aty ndal!
Gjalmëzeza ka bër djal',
djal' fajkua, djal' sqifer,
pra, në vetull gjak të merr;
djal fajkua, djal fatos,
aty ngul dhe aty sos!

Ti ku vete? Ku po vete?
Frënk, o Frënk, që s'je në vete!
Këtu furka e një stani
ka dy presa jatagani;
nënë këmbë të një dhije
zhduket gjurm' e një hordhije!

Aty ndal, sepse këtu,
si çdo gur e si çdo dru,
bëjnë goj' e bëjnë dhëmbë;
duf i tyre djeg e shëmbël

Druri, eshtra e një dreri,
të një pulsi, të një zëri,
përmbi dega shkrifet sqifi,
nënë dega shtrihet difi!

Guri, gur i një qivuri,
rrëfen varrin e një burri,
të një burri, burr' me besë,
që ka ditur si të vdesë!

Shtrydhe tokën, kullon gjakë,
në një çap e dy bonjakë,
s'hahet hak' e këtij giaku,
s'tretet lot' i një bonjaku!

Të bonjakut pa këmishë,
gjith' kokalla të pamishë,
më i lumturi si plis
kalipec mbi një kurris

Këta ripen, po do rriten,
për atdheun din' e vriten,
din e vriten, din' e vrasën,
din' armikun të përplasën.
Ti ku vete? Ku po vete?
Frënk, o Frënk, që s'je në vete!

NASRADINI — MUSOLINI

Dikur Nasradini mbante në kafas
një siqok', të cilën ai e liroi
dhe i vajti pas...
Ga — ga — ga siqoka, shkoi e qëndroi
në bri të një kau...
«Hë — thot' Nasradini, — lavdi past' Allahu,
ngjau se si ngjau, u bë imi kau!
E zптоi siqoka, çup' e dashur ime,
me rrezik të jetës, sa shpëtoi në qime!
Tani këtë ká, s'e lëshoj nga dora
që me kaq mundime munda dhe e mora!»

Tani ju e dini,
dikur Musolini
lëshoi ca siqoka nëpër dega lisi,
ku ja thon' shqiptarët këngës së një fisi.
«Tani — tha — Ballkani, pron' e Perandorit,
tej për tej shqiptarët rrotull Perandorit,
me një fat të ri, me një fe të re.»
Me një fat të ri, në se i vë ré,
qënka mos na qënka, një përrall' e re!

II.

KËNGË E RE

Tash Tirana jon' e bukur
Që ka qen' me dhëmb e ndukur,
Na është bërë krejt lulishte,
Si një nuse me duvakë,
Në një çap e shtat zambakë,
Shkuan e van' ato gjembishte,
Shkoi dhe kënga pleqërishte!

Un, për Zotin nuk jam plak,
Vit për vit nië dhëmb më tepër,
Vit për vit një mot më pak,
E prandaj kërkoj me hak
Goc' të re dhe ver' të vjetër!
Ajo këng' që më pëlqen
Nuk është këng' e lasht' e hallës,
As dhe kënga e gjinkallës,
Kënga denbabaden
Bij e mbes në der' të dhallës!

Tani vajza arbërore
Na është bërë vajz' e valës,
Dhe nga vera më verore,
Kryemuz' në gji të sallës!

Këng' në sy e këng' në vetull.
Hy, o Hy! për hir të vetë,
Lem të rroj edhe një shekull
Që t'iu bënem pal' e petë!

Pasandaj, tungjatjeta,
Me të par' e me të bërë,
S'pritet fjala me gërshërë;
Me që është' e ëmbël jeta,
Dhe atherë, jo me hirë,
Do ju them lamtumirë!

Do ju them a s'do ju them!
Një premtim i bër' mëngjes
Sot më darkë u bë i vjemë,
Prandaj vetes s'i zë besë!
Sepse shkenca rroft e qoftë,
Për eternitet buroftë,
Me sa duket nesër dej
Vjetërsinë do ta shlyej'!

Si i shleu tej për tej
Gjith' ato kolera doke,
Oftikat' e kësaj toke,
Qindravjet belara koke!

E kush thot' se s'do na sjell'
Nga një yll i arratisur,
Nga një yll o nga një diell,
Mbi një cop' rrufe skalisur
Ndonjë lëndë të pajisur,
Me një ajr o një aromë,
Që dhe trungut të vithisur
T'i shartoj' një shpirt të njomë?

Pa dyshim, fuqi e trurit
Do na krej' nga palc' e drurit
Ndonjë tjetër flak' e tymë,
Që t'i jap' dhe gurit frymë!

1961

BOT' E RE KJO, TUNGJATJETA!

Bot' e ré kjo, tungjatjeta,
edhe fusha u bë mal,
shkon përpjet e tatëpjeta
mal' e fusha u bën pal'!

Fusha mal e mali fush'
me një shkathje të çuditur,
këto vajza dy her' prush
gjetën këngën e grabitur!

Llërë djegura në diell,
llërë djeguri në arë.
po e bëjnë plisin miell
dhe ugar' ergjënd e ar!

Gjith' për pun' e gjith' për paqe
palë-palë e valë-valë,
goc', e goc, me quk' në faqe,
zot, o zot, të qofsha falë!

FOLI HËNA SI HYJNESHË

Foli hëna si hyjneshë: sovjetik të qofsha fal'!
kjo emblema që më çove, m'u kolis si yll në ball',
yll në ball' e quk' në faqe,
shpres' për popuj, këng' për paqe!

2

S'di, për Zotin, si ka ndodhur, po që hëna hyjnesh'
qënkish bij' e kësaj toke, paskish lindur midis nesh;
pasandaj nga gjir' i tokës një dit' befas është çkëputur
e u tha se shkoi e vajti, ku ven' yjet e këputur!

Bota thosh u arratis, shkoi në qiell e u kolis,
gjir' i qiellit e pushton, dor' e diellit e stolis,
u-bu-bu, moj motra ime, turperoi far'e fis,
u-bu-bu, tha toka nënë, shpresa ime u vithis!

Më von vajza u bë nuse, kjo vangoshe bukuroshe,
shum' e bardhë e pak zioshe....
Mirpo dielli, për çudi, qënkësh shum' e shum' xheloz,
nuk i dhënkësh leje kurrë botërisht të qesh', të loz',

Prandaj ditën e mban brënda,
vetëm natën e lejon veshur petka të ergjënda;
e kështu, për mot e iet' shpres' e nënës ish vithisur,
s'kish se si ta hidh' në dorë këtë çup' të arratisur...

3

Mirpo koha u ndryshua që atheraj déri tash,
edhe koha, si shelegu, dalngadalë u bë dash.
Shkoi e vajti bot' e vietër, me të gjith' ato që pati,
Sa që sot, mor tungjatjeta, nuk troket në der' lugati!
Me lubi e me lugetër që të gjith' i mori era,
shkuan, vanë dhe perënditë që shëtitnin mbi devera!

Po ashtu edhe pasonjsit me aq buj' e me aq famë,
po ashtu na la uratën dhe i madhi Dalajlam!
Me të gjith' u hallallosëm, u bëm fit edhe u lam',
as më ke dhe as të kam!

Dalngadalë i ranë pëndët dhe gogol kapitalit
që dikur i turrej botës me oreksin e çakallit.
Me tetorin Sovjetik në kupton e i vë re,
me tetorin titanik bot' e lasht' u bë e re!

4

Ja i madhi sihariq, një titan që solli dita,
cep' i syrit i të cilit shkrep e ndez një teste drita!
Sy i shekullit njëzet,
Shkencëtari Sovjetik!
Shkencëtari më fisnik,
përqafoi motrën hënë,
këng' o këng' për tokën nënë!

E i dha një dekorat'
një çekiç e një çekan,
më e dhëmshura dhurat
për një paqe an' e mban!

KY TETOR I KËTIJ BREZI...

Ky tetor i këtij brezi,
ku arriti vuri dorë,
diti mir' se si e ndezi
edhe botën më të gjorë!

Nga koperat varfanjake kreu deshët me këmborë,
dhe nga vendet më bonjake,
e u bë rini e botës tufan prushi, tufan flake!

Sidomos te na këtu,
këto goca gugufu,
si në sall' e në beteje,
na u bën' purtek rrufeje!

II

Nga ish bota varfanjake, ish dhe vëndi arbëror,
vënd i burrave që lejnë me një çift rrufë në dor' ...
Tash u nis e u stolis e u bë një bukuri,
nënë vrullin e Partis' bënen gurët farfuri!

Ndonjë mundet që të thot':
vend i vogël sa një lëmë,
sa që këmba e njeriut s'mund të shkel e shkoj dot
veç në gjurma që la prëmë!

Shqipëria, tungjatjeta, le të jet' sa një lëmë,
s'matet vlera me kufeme,
ajo është piksëpari
veshur mir me linja lulësh, ngjeshur mir me tule ari.

Me sa ka në sipërfaqe
gjith' në sulme, gjith' në kulme, gjith' në punë, gjith' në
paqe,

dhe në gji të saja futur
mijra yje të këputur,
mijra yje, mijra hyje, mijra trima, mijra bekuj
dyzet shekuj luftëtar vazhdimisht kan rar' në shekuj!

E kështu, për mot e jetë burr i vëndit arbëror
e ka vën' me gjak sinor,
e ka vën' dhe është' krenar ky arbresh i arbreshit,
është' krenar sa edhe hijen nuk e lë të ulet sheshit!

Kështu ish dhe kështu është, dhe kështu do jet' për jetë!
Nënë dritën e Partis' që është' drita e vërtetë,
Republika popullore është' betuar në bé të vetë,
bé e popullit shqiptar,
bé për lëm e për ugar,
bé për lëm e bé për stan,
bé për shok të saj titan,
bé për shok të rar' dëshmor,
e kush mundet që ta prek' gur' e ngulur në sinor?

1959

VLORA MË 1959

Kam dy teste vjet po thuaj,
ku ma bëri koka dënk, këmba ime mbet e hua;
ku ma beri koka dënk s'pata shkelur sepse, haj!
pleqeria, tungjatjeta, edhe këngën e bën' vaj!

Më së fundi e vendosa dhe ja hipa tromobilit,
ishte jav' e par' e Prillit,
përmbi fleta trandafili derdhej kënga e bilbilit.
Tromobili udhëtonte si i marr,
jo me vrapin e një pele, si thot' shoku myzeqari!

Gjat' udhtimit, s'më pa syri as pisqolla as harbi,
as ndonjë mbi kal' të shalës i rrethuar me tevabi!
E kështu arrim' në Vlorë.
Vlora jon', i dashur mik, në jug' quhet si këmbor',
mbasi është der' e babës e Shqiponjës dy-krenor'!

Nai jamte në qytet (1)
ai mal e ai det.
ku i lash, aty i gjeta, që të dy në vënd të vet!
Mirpo Vlora e dikurshme, që ja pata mallin tepër,
qënka bërë fare tjetër,
fund e krye ka ndryshuar,
se çakalli paska heshtur dhe konupja ka pushuar!

Kam një mik, një deli mik, ku u bëra mysafir;
kemi rrojtur dikur bashkë, hyr' e dil e tund peshqir!
Këtu prita të më vinte ndonjë mik a tevabi,
po çudi që nam' i vjetër nuk më solli hiç dobi.
Shkzi e vjetra me të vietër. fis e radha më nuk vlen,
sa dhe nam' i Ali Pashës, s'bën para në Tepelen?

1) nai — nashti (dialekt)
jamte — jam.

Mirpo duhet që të shprehem, se më vret bé e bërë,
Vlor' e sotme është' pajisur që në fill e në gjilpërë,
që në fill e në gjilpër' është' pajisur e qëndisur,
shpres' e hasmit tej përtej për eternitet vithisur,
edhe ethja famëmadhe tash na qënka arratisur!

Kodrat veshur me ulli,
fushat ngjeshur me kalli,
dyqind mij' ullij të vjetër treqind mij' ullij të ri,
edhe juga, era djegse, ështëë kthyer e ber' veri!

Hodha sytë nga moçalet, s'paska zhuka e moçale.
në kullotje të mishkonjës lulëzojnë portokalle;
është' dëbuar kasht' e madhe, krejt lulishte xhyndellëku.
dhe lejlekët këmbdybekët paskan rar' nga dynjallëku!

Nga qyteti gjer në Skel'
diç të deh e diç të vel',
në të mëngjër, në të djathtë
vete vjen rini e shkathtë!

Djemt' e stanit leri — lé,
ish kopeja hergjele,
me një çantë nënë sqetull
bëjn' tertipe për një shekull!

Sidomos-o këto vajza,
këto vajza mesunaza,
në mos hënza, gjysëm hënza,
në diell djegur bër' nerënxa!

Si në ar' edhe në zyra
të stolisur me detyra,
me detyra të stolisur
dhe me yll në ball' skalisur!

Ishin koce, u bën keçe,
ngjeshur bukur kulaç Velçe,
jo kulaç po jan gjylaç
dhe për zëmra jan' ilaç,
plaç, o tetdhjet bukësh, plaç!

Që nga deti në hambare
gjurm' e vjetër zhdukur fare;
në një çap' e dy pallate
barabir me qaf të Topit,
nuk besove? Shko e mate!

Si u bën' e kush i bëri këto punra të mbëdha?
Le të jemi mijvjeçar' luftëtar' të pamardha,
le të jemi dif një popull,
fundi fundit një grusht jemi ku vjen kal' i qyqes rrotull 1)

Si, pra, si kjo gun' e dhirtë, pun' fshatari, mall shqiptari,
në të pesë kontinentet mori nam si rrobë ari?
Kush e bëri rinin' tonë rrufë vrulli, bërtham' prushi,
kush i bëri këto vajza dyzet gradë raki rrushi?
Jo t'i pish me çetura, po t'i pish me vedër bushi!
Kush na siti na seliti dymij' pash mbi ré na ngriti,
sa me krah të një fajkoj derdhet arti dhe artisti?

Ndokush mbase do na thotë: është' urat' e Guzbabas!
Dikush gurin në pus hodhi duke thënë: çik papas! (2)
ose lutjet e lejlekve traka-traka mbi çatira,
ose llafet e dikurshme në një lagje shtat partira.

Jo mor jo, i dashuri mik, nuk është' pun' e një urate,
as dhe pun' e zotris sime, as dhe pun' e zotris sate,
as dhe pall' e Musa beut; vate Musa beu vate; (3),
as bisedat e dikurshme të kopeve arrakate!

1) Vënd i vogël (shprehje popullore).

2) Çik papas — domethënë: dil prift! — në rrethet e Selenicës paska qënë një pus, në të cilin, po të hidhej një gur brënda duke thënë: çik papas! dëgjohej një zhurmë. Zhurmën e bënte një prift që ndodhej aty brënda futur: ky u vinte në ndihmë për të mirë e për të keqe, atyre që lëshonin gurin.

3) këngë popullore.

Është Partia, tungjatjeta, që na rriti, na seliti;
burrërisht në gji të saja na mjekoi e na gostiti,
errërsirat shekullore tej përtej i flakëriti!
Është Partia, tungjatjeta, përmes botës sterr stuhije,
përmbi supe të rrufeve diti solli diell e hije,
dhe nga gjir' i that' i gjëmbit di e kren thelpinj lajthije'

Ajo është' që është' për jet', vrull i kombit arbëror
e përhera e ndez vëndin si dhe ty e bardha Vlorë.
Rrëptull dufi titanik i të rinjve flak' e zjarr,
ler e rritur në një fshat, në një stan, në një ar',
dhe ky vrull tani është' bërë këng' e pulsit arbëror,
këng' e pulsit e atdheut të Shqiponjës dykrenore!

IKU DHE TËRBUFI

Ja, edhe kënetat gjëma që i gjet,
van e i dëbuan dhe i hodh' në det;
iku dhe Tërbufi, kjo kënet' e shkret',
vatan i lejlekut tri mij' e ca vjet.
Vatan i lejlekut, vatan i mishkonjës,
që u nduknin zverkun bijve të Shqiponjës!

Fund e krye vendi shkoi e u ndryshua,
vate dhe kandili në tyrbe, u shua!
Rrugët e dikurshme me gur e me baitë
na i bën' të zeza me një far' asfaltë,
natën, që vet Zoti e ka bër' të zezë,
na e bëjn' të bardhë mijra llamba ndezël!

Shkenca edhe shkenca... shkenc' e s'paska tjetër,
shkrepri frym' e re, humbi frym' e vjetër.
Shkenca e marrosur tepër ngriti krye,
sa që, ruana Zot, qiellit i hedh yje!
Më par' nga çakalli s'bënte gjum' i gjalli,
sot bërtet fabrika më shumë' nga çakalli.

Po, të them të drejtën, le të rrim' dhe shtrëmbër,
në ball' kemi sy, në gji kemi zëmbër,
koha ja arriti, vjen me vrap petriti,
aty nga del fjala do më dal' dhe shpirti!

* * *

Në këto fabrika plot me zoq e zana
flet edhe memeci lindur që nga nana;
flasën punët vet, shkenca është besnike,
dhe përmes të dorës, dorës heroike,
shëmbet një kasolle, ngrihen dy pallate,
me një varg divite, me një teste kate!

**Gjuha e fabrikës shprehet fare mirë,
tani nuk mjafton vetëm gun' e dhirë,
gjuha e Partis', gjuha më e zjarrtë,
po na flet të vemi lart edhe më lartë!
Dhe ta bëjmë gunën një kaftan të artë!
Gjuha e Partisë, gjuha e vërtetë,
gjuha më e gjallë për eternitet!**

TY PARTI TË QOFSHIM FALË

E ku je, moj dallandyshe,
Kujto gjyshe dhe stërgjyshe,
përse vjen vërdall' në erë?
Një fole të pret në derë!

Iku dimri me të tiat,
me të gjitha perrupiat?
iku shkurti, iku marsi,
ka ca koh' që dielli plasi!

Në atdheun e Shqiponjës
s'mbeti vënd për tatëpjeta,
far' e fisi i mushkonjës
u dëbuan me gjith' kënetat!

Zoq e zoga sy gabonja
gryk për gryk me suferinë,
ka më tepër duf shqiponja
kurse fryn e vetetinë!

* * *

E ku je, moj dallandyshe,
kujto gjyshe dhe stërgjyshe,
nëpër truaje nëpër trene
eja mblidh cipenjë me qepel!

Eja mblidh cipenjë e baltë,
nga kjo baltë dy her' mjalt,
ta qëndisim këtë çerdhe
me hoj mjalti ledhe ledhe!

Dhe ta bëjmë një fortesë
një të vetme besa besë;
e kështu me mijra shekuj
ta gëzojnë brezat bekuj!

Pra, që sot e këtë orë,
fis, o fis arbërore!,
këtej detit, përtej detit,
prapa qerres së kismetit,
nëpër derte të kurbetit
qofshi lindur me këmishë,
qofshi rrahur me barmish,
qoftë bujku me parmëndë,
qoft' bariu nënë tëndë,
farmakosur me shëllirë,
buka egjër, dhalla hirrë,
nënë qiellin pa kufirë
dyzet shekuj fis i lirë ...
Tani ejani këtu,
djers e ballit ja bën vu,
dhe nga pusët me vaguri
di e kren kallira gruri,
sepse kemi llëra burri,
sepse kemi fuqi truri!

Pra të gjith' këtu këtu,
ku për hasmin flet dyfeku;
ku mbi shkall' lëvon dybeku,
përmbi bel dy gisht jeleku,
një sy vajze lere-le
vret dy dema hergjele!

Dy miliard' një bot' u bind
që shqiponja u rilind,
u rilind me yll në ballë,
Ty Parti të qofshim falë!

TUNDE VAJZ' E BUKUR, TUNDE!

Guri thyhet, toka çahet,
sapo vete shpresa mahet,
shpres' e vëndit duke rritur
u bë toka miell i situr!

Ja, ja vajzat si manare
qytetare e fshatare,
flak' të kuqe koçimare,
syr' i tyre shtatë zjarre.

Koce stani, goca fyelli,
grumbulluar si yje qielli,
grumbulluar si pika ari
mu në gji të një ugari.
Pika ari, pika prushi,
i pushton një pjergull rrushi,
i freskon një hije bushi!

2

E kush thot' se është bonjake?
Shqipëria është binjake
si me ditën dhe me dritën
mbi tok' bashkaz u vërvitën;
kaq të bukur dhe të vjetër
lëmsh' i dheut s'ka më tjetër!

Ja, ja fushat e kallirit,
ja, ja pyjet e ullirit,
ja dhe pusët e floririt,
në det mijra me vapore,
në tok' deshët me këmborë
dhe kopera me taborë!

Ja edhe e bardha Vlorë
me një port si pall' në dorë;
nuk është port' e si çdo portë
është e vetmja tap' e fortë
pikërishtë në kufirë,
ku shishenë e mbyll mirë!

Shishen uj' e shishen det
mir e bukur e vulos,
dhe ky det, ky goxha det,
aty nis e aty sos!

3.

A dëgjon moj Hall' e Vlorës,
ky shejtan njeriu i ri
do tjerr flokun e dëborës
ta bëj petka për njeri!

Do me thënë se tashti na
ram' si loti nga qerpiku,
qindra vjeçe kjo bina
tej përtej u shëmb e iku!

Koha qënka e të riut
edhe vëndi e kuvëndi,
sot kërraba e bariut
na u bë dyfek ergjëndi!

E ku është Selim Pashaj
që nga bota merr haraç?
Dhe besniku tij qahjaj
në një dorë dy kërbaç?

E ku je moj Hanko Hallë,
që urdhëroje shtat mëhallë,
tund shamin' e bën gjylač?
Ku i ke ata që pate
millionaj i zotris sate
shkund mustaqe bën kulaç.

Hanko Halla jon' dikur
 paskish patur një këndez,
 ky nuk hante kurrë grurë
 pa trazuar me pekmez!

Dhe qymezi, sidomos,
 paska qën' kuti me vulë,
 jo kuti po qënkesh kullë,
 rreth parmakët abanos!
 Për këndezin bënin çmos,
 duaxhit sidomos,
 dit' për dit' kurban një pulë!

Hall', o Hall', t'u rritë nderi,
 me javash ato lëvdata,
 sot pëndë e një sqyfteri
 vlen një barr' para të thata!

Pse në dorën e një vajze,
 që e ndez violinën tash,
 shkon përmes të një unaze
 edhe shpirti më i trash'!

Ar i ri është' uj' i zi
 nëpër puse radhë-radhë,
 dhe sado i zi mazi,
 vlen më shumë' se ar' i bardhë!

SHKOLL' E RE, MËSUES I RI

Shkoll' e re, mësues i ri,
rrotull mosh' e njom' flori;
rreth e rrotull nxënës, nxënse,
vëlla ylli, motër hënze!

Shpres e freskët e shqiptarve,
gjaku situar i të parve,
shpres' e freskët shpres' e majme,
krye këng' e paskëtajme!

Mosh' e njom' e Shqipërisë
nëpër shkolla popullore
darovisht po heqën sisë,
heqën sisën më amsore,
nga shqiponja dy krenore,
si e ka shqiptari fis!

Fis o fisi arbëror,
katër mijë vjet ballor,¹⁾
rron këmbor e vdes këmbor,
sot shkollarët nuk jan tjetër
veçse brezi më veror,
brez i ri me bes' të vjetër!

Këta lindën me këmishë,
frym' e tyre flak u merret,
dhe ky sy që zjarr përpishë
s'do ler natën që të erret!

1) në ballë, kryelartë

Qoft dhe netët e jenarve,
do t'i veshën me aq dritë,
sa atdheu i shqiptarve
që tash bukur u selitë,
do të ket për meritë,
për merit të luftëtarve,
për gëzim të atdhetarve,
një fish nat e dy fish ditë!

Tetor 1961.

SHQIPËRIA KRYEZONJË

Që kur gjir' i malit Dajti
Na ringjalli me uj' bore,
Pisku vapës shkoi e vajti
Me hordhit' mikrob që pati,
Me hordhit mikrobmizore!

Dhe tani, mbi një bregore
Në Tiranën popullore,
Na u ngreh në Dajt i ri,
Sihariq për Shqipëri,
Më i madhi sihariq,
Oftikaja tashmë vdiq!

Dhe në Dajtin numër dy
Dor' e shkencës do ta tund,
Dhëmb për dhëmb e sy për sy
Edhe vdekjen do ta mund'!

Edhe vdekjen do ta vdes',
Sepse është e armatosur,
Sepse ka se kush e ndes
Me talentin e përsosur!

Dajti ri, dhurat e punës,
Pun' e popullit shqiptar,
Ky njeriu i ri i gunës
Paska ler' me këmb' të mbarë!

II

Po si leu? Lere — le
Arrakat dhe hergjele,
Fyt për fyt me et e u,
Kur sundonte hunda hu!

Mirpo diti e u rrit,
U kalit e u selit,
E u bë që tani ky,
Luft' këtu e luft' aty,
Po bën luft' edhe me ty,
Dhe me ty i madhi Hy!

Luft' me ty i madhi Hy,
Dhe atë që këtë hëna
Ti e linde qorr nga nëna,
Do ta bëj të shoh me sy!

* * *

Në gji ziarrin dv her' zjarr,
Në puls dufin më të marr',
Dor' e tia rrahur, nejse,
Për mistere na dha çelse!

Gjith' misteret do t'i çel',
Dallandyshet do t'i mjel',
Po krijon një dunja ndryshe,
Në të cilën brez i ri
Do mbush gotat rreth flori
Dhe me qumësht dallandyshet!

III

Në saje të kësaj dore
Ja, në tokën arbërore,
Ato vargje me kasolle,
Na u bën' pallate shkolle;
E u ngritën këto male,
Nuk jan' male, jan' spitale,
Jan' shtëpi për këng' e valle!

Mbi të gjitha jan' fabrika,
Klikës hasme i ra pika,
I ra pika klikës hasme,
Tash në pragun e një dasme;
Jo një dasmë, po dy dasma, (1)
S'mbeti vend më për fantazma!

1) Themelimi i Partisë dhe 50-vjetori i independencës

Vend nuk mbeti, sepse vendi
Po punon dhe është krenar,
Po qëndis me brum ergjëndi
Vepra arti dy her' ar!

Ja, ja bust' i një therori
Përmes heshtjes na mban fjalë,
Sepse kok' e një dëshmori
Dhe pas vdekjes është e gjallë!

IV

Në spitalet arbëror
Ish malsori, është doktor,
Nga doktorët më doktor,
Sepse Cap i malësisë
Nga partia hodi sisë.
U bë dashi me këmborë!

Dhe malsorja doktoreshë,
Vidi, vidi pullumbeshë,
Si një gjysëm perëndeshë.
Di të qaj e di të qeshë.
Di të qesh e di të qaj,
Një reçet nga dor' e saj
Vlen të mbahet vëth në vesh!

Dor' e saja gush pullumbi,
Po lan plagët e një plumbi,
Po lan trupat e zgjebosur,
Po zhdruk qeren e flamosur,
Trashëguar nga dreq o dreq!
Nga një bot' me fam' të keq!

E kush priste midis nesh
Nga koperat li e lesh
Që të dilte një njeri,
Ky shejtan njeriu i ri,
Ky shejtan njeriu i gunës,
Dhe të rrok' flamur' e punës,
Të luftoj' me perandorë.
Dhe të kapi qiell me dorë?

V

Si u bë dhe kush e bëri
 Këtë popull djegur pjekur,
 Që me vrapin e një zëri,
 Mbi kurrizin e një përi
 dhe me dufin e një dreri,
 Të ngreh ura derdhur hekur?

Derdhur hekur e asfalt
 Dhe përher' sahatit shtat,
 Të vazhdoj të ngreh akoma,
 Të krej' lulet më të n'oma
 Dhe nga trangu më i that'!

VI

Si ky popull fukara,
 Ku shtëpia me një tra,
 Me dy trarë një shtëpi
 Quhej goxha prokopi.

Dhe as vëndi, as kuvëndi
 Me buk' barkun nuk ja dëndi;
 As e dëndi, as e lau,
 As që djersët ja përthau!

Gjir' i tia, vatër pahu,
 Gjër' i tia gjysëm kau,
 Dhe për plumba të dyfekut
 S' kishte tjetër dreku drekut
 Veçse kopset e jelekut! (1)

Dhe, megjithse fis fajkoi
 E kush diti e lëkundi,
 E lëkundi e mjekoi
 Që të dij' se si ta tundi,
 Të dij hasmin si ta mundi,
 Të dij veten si ta koj?

Si ta koj e ta mjekoj',
Dhe jo vetëm me uj kroj,
Po të dij për bukuri
Që të rroj me stil të ri!

S'ka dyshim se nesër dej
Do vej tej e më përtej,
Dhe atje ku s'mund të vihet;
Kjo shqiponjë që tash po ngrihet
E di mirë se ku do vej.

* * *

VIII

Kush e bëri, qysh e si,
Këtë vënd sa një tepsi,
Qindra vjet me dhëmb i ndukur,
Kush e bëri më të bukur?

Këtë vënd që është binjak,
Esht binjak dhe është një mosh'
Si me yjet më me flak',
Dhe me burxhet e shëndosh?

* * *

Dikur fat' i tij afrat (1)
Na e la në dit' të hallit,
Nënë meçkën e çakallit;
Dhe një pikëz prush bajat
Do e krente me masat,
Që nga barku i stërrallit!

* * *

Aq i varfër ... po i aftë,
Me së fundi, tungjatjeta,
Dikush doli i tha: mjaftë!
Dhe mbaroi e tatëpjeta!

1) Helm.

E kush është ky dikush
Tej përtej barot e prush?
E kush është' ajo që diti
Dy milion shqiptar i siti,
I kaliti, i seliti,
Dhe ringjalli fis e fënk
Ku na bëri koka dënk?

Edhe kush, për bukuri,
Rikrijoi përsëri
Një shqiponjë Shqipëri,
Shqipërin' e re shqiponjë,
Kryezot e kryezonjë?

E ka fjalën vetëdia:
Esht' Partia!

1961.

II.

SHKENC' E VJERSHË RAN' GODI...

Nisi shekulli titan
I atomit llahtari,
o njerin' e bën shejtan,
o shejtan' e bën njeri!

Dor' e shkencës bëri ç'bëri
dhe prej zjarrit kreu akull,
me një vrap më shum' nga zëri
fluturon një palo kafkull!

S'paska lart e s'paska posht,
s'paska fund e s'paska krye,
rreth përçark të vetmit bosht
vin vërdall' miliarda yje!

Rreth e rrotull fluturak
zoqt e shekullit të ri,
dimëror edhe verak
të qëndisur me flori!

Dor' e shkencës i qëndis,
si qëndis dhe zoqtë zoti,
po që s'mundet t'i stolis'
edhe syt' me pika loti.

Or' e çast e një çudi,
or' e çast e më përtei.
shkenc 'e vjershë ran' godi
van' ku ëndra s'mund të vej'!

Se sa gjëra do shoh syri,
se si është' parajs i feve,
si në gji hyria hyri
përmbi supin e rrufeve!

Brez për djepe dor' e nënës
do ket' brez' e ylyverit',
me ergjënd e ar' të hënës
dò tjer' fijet e qemerit!

Do shullohemi në borë
sikurse në diell tashti,
me një or' që mban në dorë
flet me polet si komshi!

Kjo rrufe që sot na ndjek
do marr' formën e një kupe,
dhe nga Marsi do gjej' shtek
do sjell' letrat e një çupe!

Do sjell' fialën e një femre
nga parajsët me hyri,
do sjell' këngën e një zëmre
për njerin' e ri flori!

Si bebe nga syri qiellit
do na zbresinë hyjnesha,
përmbi sup të shtizës diellit
ngrihen vajzat pëllumbesha!

S'di, për Zotin, në do ketë
n'atë bot' bajram e pashkë,
po që hëna do të jetë
fush' e sportit e perbashkë!

Do na vin' e do u vemi
tufa tufa, vargje vargje,
dhe kjo tok' që la Ademi
s'do jet' veçse një cop' lagje.

Dhe kjo tok' që la Ademi
një cop' lagje, lagj' e diellit,
edhe neve do të jemi
nënshtetasit e qiellit!

Dhe përhera sa më lartë
pa pushim e pa këputje,
me një etje më të zjarrtë
që të gjith' do vemi tutje!

PO JU FLAS ME DHËMSHURI!

S'di, për Zotin, po që thonë,
sa po vete qielli ulet,
kjo e ulta toka jonë
me vrull henës po i sulet!

Nuk është toka që po sulet,
por urdhron i madhi shekull,
qielli shkencës i përulet,
lëmsh i dheut u bë tempull!

U bë tempull dhe në tempull
shkenca flet me zë të plotë
pra, në syrin nënë vetull'
le të hesht farmaku lot!

Bot' e re, njeriu i ri,
s'mund të shifen hena jashtë,
un' ju flas me dhëmshuri
dhe me besën ton' të lashtë!

PARAVERA NË SHQIPËRI

Rreth e rrotull pyie bushi
me dor' hyu të qëndisur,
e kudo, një pjergull rrushi,
fsheh një zan' të arratisur!

Me një pikez re në ball'
çelet dielli n'paraverë,
mbasi vjen një çast vërdall'
dallandyshja zbret mbi derë!

Tani dielli ka të gjarë
me një çup' me quk' në faqe,
edhe puthjen më të parë
ja jep lules manushaqe!

Vendet tona përsëri
nisen e stolisen rëndë,
falet dielli dritflori,
ndizet hëna dritergjëndë!

Falet hëna dritergjëndë,
ndizet dielli dritflori,
nisen e stolisen rëndë
vendet tona përsëri!

Zbresën qiejt një me dy
bashk' me yjet që këputen,
si beberat nëpër sv
nëpër ujra tona futen!

Në zbardhim të par' të qiellit
ja nis fyelli nëpër pyje,
në mbarim të rrezes diellit
zën' e shkasin mijra yje!

E kudo një bukë prushi
e pështetur mbi një ur'
një meze për raki rrushi
e pi gjyshi me çetur'!

Ah, ky vënd, ky vënd, ky vënd,
vënd' i buzëve burbuqe,
rrënjflori e degergjënd,
vënd' i vajzës than' e kuçe!

Vënd' i syve korb të zes,
vënd' i syve si ulli,
prush' i tyre yjet ndes,
t'i pish kupa me dolli!

E kudo një gas i ri,
e kudo një mall i vietër.
rrënjergjënd e degflori
si ky vënd më s'paska tjetër!

IV.

PYETA VALËT VOGËLUSHE

Pyeta valët vogëlushe
Mu si rrathët e një gushe
Përmbi supe nga një shkumë,
Kush më pak e kush më shumë,
Ven' e vin' e shkojn' e shkasën
Dhe përhera për ty flasën.

Valëza, o valëza,
Far' e fis me vashëza,
Ku e keni shoqen tuaj?
Ruaje zot nga er' e huaj!

Pyeta zoga, pyeta zogj,
Pyeta zëmrën që m'u dogj,
Pyeta lulet nëpër baça,
Nëpër baça, që un' plaça,
Muaj e vitra po të pres,
Vidi Vidi të thërres!

Vidi Vidi zogëza,
Far' e fis me zojza,
Ku e keni shoqen t'uaj?
Një minut e gjat' një muaj!

Vidi Vidi pullumbeshë!
Për ty qaj e për ty qeshë,
Për ty qesha; gjithë jeta
Me gjith' lule, me gjith' fleta,
U bë fli për atë sy;
Çdo gëzim ta fala ty!

E çdo breng' e mbajta vetë.
Tash afroj e thën' e shkretë,
Dhe un s'di ku jam ku vete,
Rroj për ty e vdes për vehte!

TRUP' I VAJZËS GOSTI QIELLI

Buk' e krip e në shtëpi,
mjalt në goj' e zjarr në zëmër, dy her' puth e një her' pif
Kurse ngrohe rrotull vatrës zjarri digjet mala mala,
kur freskohe anës detit na i puth këmbët vala!

Gjithë lule, luleshqerre, lulekuqe, luleshege,
shtatë ngjyra ylyveri paskësh fleta e një dege;
shtatë kate paskish qielli, shtatë ngjyra ylyveri;
shtatëdhjet e shtatë zjarre kishte syri që më theri!

Dhe ky zjarr në mosh të njomë s'di si niset, si koliset,
nga një buz' në buzën tjetër befas puthja arratiset.
Sidomos në këto kume kurse los me vala deti....
dhe nga deti vjen shëndeti,
na e sillnin dallandyshtet tek që vinin nga kurbeti! 1)

Sa më është' i embël shumë, deti yn', ky det i kripur...
Ne, si roskëza në ujë, kalipec mbi vala hipur
vemi lahemi dhe lozëm nëpër uj' e nëpër rërë.
Mez' i vajzës është' i hollë, gjir' i detit është' i gjërë!

Aty thyhet, aty theket, trup' i vajzës vjen e zeshkët,
gjysm' e mijës pesëqinte, bën si do dhe si i teket,
hop në uj' 'e hop në kum,
nëpër trupa të freskuarë zemra ndizet dhe më shumë...
Zemra ndizet dhe, dikuri,
diç i thonim njeri tjetrit sipas hallit që na zuri!

Po qe syr' i keq të plas' edhe hasmi të pëllcas',
ish nevoj' të kaperxenim përmbi krye tre tallas;
dhe nga tre tallas të tjerë merrnim uj me duar-tas.

1) Sipas këngës popullore.

Për hatër të Dua-tasit deti shtrigat i përze,
edhe halla nuk bën zë,
e i mbyt te ligat deti....

Mbetej vetëm zjarr i zemrës edhe vajza këng shëndeti,
dy shkëndi eterniteti,
që iu qofshim fal edhe
trup' i vajzës gosti qielli prej së larti rar' përdhé!

DALLANDYSHET DHE VAJZAT

Tash më dielli nuk të djek',
Pik' e vesës lot pikon,
duket fleta që u prek,
duket filladi që rënkon!

Sa po vete dielli vrejtet
si një sy që u rrëmbush,
si një vashëz që po rrejtet
s'di sesi dhe s'di nga kush!

Ta do zëmra? I thuaj: eja!
Një çift kite na mjaftojnë
dhe në vjesht, kur varet reja,
dallandyshtet udhëtojnë.

Dallandyshtet edhe vajzat
vin' e rrjedhin nga një derë,
në vjesht' shkojnë, këmbejnë unazat,
kthehen çift në paraverë!

NJË ËNDËR LOZONJARE

Takër-takër nëpër zeje
fërfëllim' që vjen prej teje,
takër-takër zër' i lehtë,
po vjen zoga fsheht' e fshehtë!

Nisi zëri të më teret
go...go...goja po më merrët,
eja afër e më afër,
jam kurhani yt i varfër,
Ti në çap e un' dy çapa,
Lumthi un' që tash të kapat!

Ti si gjysëm perëndeshë,
un' me zjarrin tim rrebesh
do të shpije në obor,
do të mbaj' unaz' në dor'!

Do të shpije në shtëpi,
do të shtrydh e do të pi,
do të shtrydh si rrazakinë
do të pi si pi rakinë.
U bu bu, moj raki rrushi
do të pi me kupa bushi.

Do të... djall i një këndezi,
ky kasnec i çdo mëngjezi,
të dy krahët i trokiti
e thërriti e bërtiti!....

Hop e cop e në dritare
shikoj rrotull.... s'ka gjë fare...
plaç moj ëndër lozonjare!
Ish një ëndër, vajti, iku,
e un' mbeta sa më piku
me një zë të çjerr': kikiku!

JA SEPSE NA NDEZI KËNGA!

Poezia me fjal' s'matet,
s'mund të matet, sepse kur,
sepse zemra kur mufatet
edhe heshtja vjersha thur!

Thur dhe vjershën më të zjarrrtën,
thur atë që s'mund të thuret,
e djeg penën edhe kartën
edhe mbush e zbras paguret!

Aty, dale me ngadalë
mbushet zëmra, zbrazet syri,
duket ëndra mbi qepallë
se si erdhi, në sy hyri!

Deh, mos bëftë prokopi
ajo zëmër që nuk digjet!
Po ai që s'puth e s'pi
si vall' Zotit i përgjigjet?

'Karafilat, dikush thënka,
qënkan lotët e Adamit,
ja sepse na ndezi kënga
e poet Omar Kajamit!

Po Omari, mëkatari,
i thot verës pije rrushi,
vashës balt' e një poçari,
do me thën' një poçe rrushi!

Dhe prandaj i erdhi radha
vjershëtor Akcilit plak,
dhe ky let me re të bardha,
thuaj gjysëm prishanak!

Me një pen' si sqep bilbili
her' cimbis e her' cingris,
cimbis fleta trëndafili,
cingris zjarr' e dashuris',

E kudo dhe kurdoher'
këndon këngën e një kupe,
në kup', pika që t'i b'er',
skalit emrin e një çupe!

NJË VËSHTRIM I ARRATISUR

Një vështrim i arratisur
nga qepallët e qëndisur,
ku është s'pirti im skalisur,
nga dy syt' e zes të tu
vjen më thot' ashtu kështu!

Më thot' jo edhe më ndes!
Më thot' po edhe më vdes!
Nata zgjatet edhe zgjatet....
Ah, kjo nat' me or' nuk matet!

E un' mbetem duke lutur,
lutem yjve të këputur,

Dhe un' lus e kërkoj ty,
atë vetull atë sy!
Se në syrin tënd të zi,
n'atë sy të zi mazi,
shën' e buzës sime duket
si një prush në rë kur muget!

JAPËN NJË E MARRËN DY

Mund të dalë një dikush
dhe të thot' ashtu kështu
mahmudia s'mbet në gush',
haj e gjora guguftu!

Po tani ky brez i ri
s'ka nevoj' përsa i thua,
ka plot gusha farfuri
që i japën puthje hua!

Japën një e marrën dy,
marën dy e dymbëdhjet',
të na fal' i madhi Hy
është e ëmbël puthj' e shkret'!

Sidomos tani që vajti
zhegu vapës, vajti shkoi
gjir' i gjër i malit Dajti
me uj' akull na freskoi!

DASHURIN' E SHKRETË.....

Dashurin' e shkret',
më të madhin det,
më të madhin det, më të madhin qiell
tani e kam gjetur, brënda futur thell'
mu aty te ty,
brënda mu në sy,
syri yt i bukur i përmbledh të dy!

Ti, në dc një mollë, me ndonjë theror,
moll' nga moll' e kuqe, që ta veç kuror',
ai që ka parë dashurin' e shkret',
më të madhin qiell, më të madhin det,
ai ku nuk vihet do vej e do vej
tej e tej e tej, edhe më... përtej,
ku gjë tjetër s'paska, veçse bumbullime
dhe ku hapen, mbyllen malet më tërbime,
ku është' moll' e kuqe, rreth e rrotull dete,
mollën do ta marr' edhe ty për vete! (1)

1) Kujtohet një përrallë popullore.

ME TY ZEMRËN DO TA KOJ...

Si na thon' ata që vanë
duke folur me lavdi,
në çdo zëmër ka një zanë,
zan' e zemrës sime Ti!

E ç'më duhet nga kam ardhur?
E ç'më duhet ku po shkoj?
Sado mosha më ka zbardhur,
me ty zëmërën do ta koj!

Do të kap e do të shtroj,
një nga një t'i nëmëroj
sa vall' rreze ari paskan ato syskëza qepalle,
ato syskëza qepalle të radhitur si në valle?

Sa vall' fije ari paska ato vetull' aq e zezë?
Sa vall' pika rrushi paska syri yt që djeg e ndez?
Dhe sa nuse, nusë syri, po notojnë aty brënda?
Njëzet vjet me radh' i putha, po, për Zotin, nuk u dëndaf

SHAKARA

Një kongjill me hi mbuluar
që i thon' Akcil Filani,
tash në moshën e kaluar
duket shumë' i përvëlur
për një zogëz' Elbasani!

U bë rob' i dashuris';
Elbasani paska halle,
ky atdheu i kumris'
her të ther e her të gris',
her të deh me portokalle!

Ajo ish ashtu si ish,
dhe si thot' Filan' i mjer',
bukuri që vret e ther,
e ja merr e ia përpish
ato pakëz mënt që kish!

Ne dor' veten nuk e ka,
sidomos xheloz ra mas',
kur pa zogën me disa
qesh e los e bën shaka,
nisi gega të bërtas'!

Jo ke faj e jo s'kam faj!
E ç'e deshe Filan plakun?
Një njeri që të hap barkun...
E pra, ujku që ta haj',
se zambaku do zambakun!

Le t'i bjer' tani longarit!
Ajo shkon e shikon shtrëmbër...
Ky mat rrugët e pazarit...
Si thot' fjala e të parit,
shif me sy e plas me zemër!

QË KURSE U PRISH DYNJAJA...

Që kurse u prish dynjaja
i paudhi gjeti shtek,
pa bër' dasma dhe duaja
futet dhëndri në gjerdhek!

Ti haj' ujku hoxh' e prift,
na jan' bërë mish e thua,
lan' rinin' e bënë çift
me një fjal', më do të dua,
dhe kapar një puthje hua!

Edhe femra, për së prapthi,
paska luajtur nga fiqiri,
më par' fshihej gjer te lakthi,
sot të vret me bomba gjiri!

Grat' i thirri hyqymeti
që të shkrua në në maqinë,
zotërinjtë, lumi deti,
kruajnë magjet në guzhinë!

S'mbeti mjekër e mustaqe
që t'i thot gruas: sus!
dhe në hedhtë mjell në faqe.
ta mbërthej' ta hedh' në pus.

E PRA KËNG' E MUKËS DUHET QË TË HESHTË

Tani, tungjatjeta Shqipëri e re!
Me llomi të zeza bëri palare,
palare të bardhë,
Ngriti radhë-radhë,
një dynja të gjallë mbi një bot' gërmadhë;
një dynja me parqe,
një dynja çardhaqe,
dufi tyre punë, këng' e tyre paqe!

Poplat e një shtufi,
ku mezi kolisen thonjët e një bufi,
na i bëri gota, gota farfuri,
t'i mbush' e t'i zbrazë brezi yn' i ril!

Na shartoi nunën mu në palc' të dellit,
dellit të dembelit.
S'mbeti më nevojë për hallva të qiellit!

E pra, këng' e Mukës duhet që të heshtë,
fjala më e thjeshtë,
para së vërtetës, eja e u fal,
qofsh dhe qyq më degë, nëna të ka djal!

Një pendim i tillë është iule mirë,
lulja më e mirë,
lulja e moralit.
jeta e të gjallit;
dhe njeriu rron, sa rron cip' e ballit!

1961

30933

LIBRI I 2011
KUTURA 107

PASQYRA E LËNDËS

Faqe

Hakërrim	3
Një milion u ndezë	6
Perlat Rexhepi	8
Nëpër gërxhe, nëpër gur... ..	9
Sa uj' derdhi gjir' i qiellit	10
Fshati dhe Perlati	11
Okupatorëve	13
Nasradini — Musolini	15
Këngë e re	16
Bot' e re kjo, tungjatjeta!	18
Foli hëna si hyjneshë	19
Ky Tetor i këtij brezi... ..	21
Vlora më 1959	23
Iku dhe Tërbufi	27
Ty parti të qofshim falë	29
Tunde vajz' e bukur, tunde!	31
Shkoll' e re, mësues i ri	34
Shqipëria kryezonjë	36
Shkenc' e vjershë ran' godi	42
Po ju flas me dhëmshuri	45
Paravera në Shqipëri	46
Pyeta valët vogëlushe	48
Trup' i vajzës gosti qielli	49
Dallëndyshet dhe vajzat	51
Një ëndër lozonjare	52
Një vështrim i arratisur	55
Japën një e marrën dy	56
Dashurin' e shkretë... ..	57
Me ty zëmrën do ta koj... ..	58
M'iku djalëria	59
Shakara	60
Që kurse u prish dynjaja	61
E pra këng' e Mukës duhet që të heshtë	62

LIBRI I 2011
KUTURA 107

LIBRI I 2011
KUTURA 107

LIBRI I 2011
KUTURA 107